

**การบูรณาการปรีชาธรรมในบริบทวัฒนธรรมท้องถิ่นของคณะสงฆ์
ตำบลชีเหล็ก อำเภอบางบาล จังหวัดร้อยเอ็ด**
**Integrating development in the local cultural context of the Khi Lek
Sub-District, At Samat District, Roi Et Province.**

พระอธิการธนภิต ธิสโร (ธรรมราช)

พระครูปลัดสมหมาย อตตสิโร, ดร.

ผศ.ดร.ไพฑูรย์ สวนมะไฟ

วิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Phraathikantanakit Thanissro (Thomarach)

PhrakrupaladSommai Adtasitdho, Dr.

Asst. Prof. Dr. Paitoon Suanmafai

Roi-Et Buddhist College Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Email: chaiyou99wa@gmail.com

วันที่รับบทความ: 1 กันยายน 2565; วันแก้ไขบทความ 6 ธันวาคม 2565; วันตอบรับบทความ: 30 ธันวาคม 2565

Received: September 1, 2022; Revised: December 6, 2022; Accepted: December 30, 2022

บทคัดย่อ

ปรีชาธรรมจัดเป็นสังฆกรรมทางพระพุทธศาสนาเพราะเป็นกระบวนการและขั้นตอนในการปฏิบัติของภิกษุที่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส 13 ข้อ แม้ข้อใดข้อหนึ่งไม่ว่าจะปกปิดไว้หรือไม่ปกปิดไว้ก็ตาม จะต้องปฏิบัติตามหลักการที่วางไว้อย่างเคร่งครัด ซึ่งเป็นกติกาเฉพาะของคณะสงฆ์ทั้งนี้เพราะอาบัติสังฆาทิเสสแม้จะเป็นครุกาบัติหรืออาบัติหนักก็ตาม เพื่อให้พระภิกษุสงฆ์ได้มีการชำระข้อวัตรปฏิบัติสำหรับการเป็นเพศบรรพชิตให้เกิดการยอมรับในหมู่สังฆมณฑล สร้างความสามัคคีระหว่างพระภิกษุสงฆ์กับพุทธศาสนิกชนให้มากยิ่งขึ้น แล้วนำผลการวิจัยมาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่พระพุทธศาสนา

การวิจัยเรื่อง “การบูรณาการปรีชาธรรมในบริบทวัฒนธรรมท้องถิ่นของคณะสงฆ์ตำบลชีเหล็ก อำเภอบางบาล จังหวัดร้อยเอ็ด” มีวัตถุประสงค์ 1.เพื่อศึกษาการเข้าปรีชาธรรมของพระภิกษุสงฆ์เถรวาท 2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์สภาพปัจจุบันการเข้าปรีชาธรรมของคณะสงฆ์ตำบลชีเหล็ก อำเภอบางบาล จังหวัดร้อยเอ็ด 3.เพื่อศึกษาการบูรณาการปรีชาธรรมในบริบทวัฒนธรรมท้องถิ่นของคณะสงฆ์ตำบลชีเหล็ก อำเภอบางบาล จังหวัดร้อยเอ็ด การวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า 1. การเข้าปรีชาธรรมของพระภิกษุสงฆ์เถรวาท พบว่า เป็นกิจของสงฆ์อย่างหนึ่งเกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติ เป็นระเบียบแห่งการออกจากอาบัติสังฆาทิเสสให้ถูกต้อง เป็นกิจวัตรของภิกษุ ข้อ 1 ในบรรดาวัตร 13 ข้อ เพื่อความบริสุทธิ์ของผู้ประพฤติวัตร 2. วิเคราะห์สภาพปัจจุบันการเข้าปรีชาธรรมของคณะสงฆ์ตำบลชีเหล็ก พบว่า มีศูนย์จัดปรีชาธรรม การจัดปรีชาธรรมของวัดนั้นเป็นการจัดมาอย่างต่อเนื่องมีจุดประสงค์เพื่อเปิดโอกาสให้พระสงฆ์

ได้ชำระศีลของตนให้บริสุทธิ์ เป็นการสืบทอดอายุพระพุทธศาสนา และเปิดโอกาสให้ชาวพุทธได้ร่วมทำบุญกับพระสงฆ์ด้วยการให้ทาน รักษาศีลและเจริญภาวนา 3. การบูรณาการปรีชาธรรมในบริบทวัฒนธรรมท้องถิ่นของคณะสงฆ์ตำบลชีเหล็ก อำเภอบางบาล จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า พระภิกษุสงฆ์และประชาชนของชุมชนถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาจิตใจของชุมชนในฐานะผู้นำทางด้านจิตวิญญาณ ที่ชุมชนจะต้องช่วยกันอนุรักษ์ประเพณีเดือนอ้ายไว้ให้กับพระสงฆ์ที่บวชใหม่ ได้ศึกษาเรียนรู้ในเรื่องเกี่ยวประเพณี อีกทั้งงานปรีชาธรรมเป็นประเพณีหนึ่งที่ต้องดูแลการอนุรักษ์ และสืบสานรักษาไว้

คำสำคัญ : การบูรณาการ, ปรีชาธรรม, วัฒนธรรมท้องถิ่น

Abstract

Parivasakama is classified as Sangkhakamma in Buddhism because it is the process and procedure for monks who have to commit 13 Sanghadisesas, even if any of them are concealed or not. Must strictly adhere to the principles laid down. This is a specific rule of the Sangha because of the sanghadises, even if it is a grievance or a serious offense. In order for the monks to have the practice of being a sex monk to be accepted among the sangha. Create more unity between monks and Buddhists Then bring the results of research to be effective and for the most benefit to Buddhism.

research subject "Integrating the Extinction in the Local Cultural Context of the Sangha of Khie Lek Sub-District district may Roi Et Province" has the objective 1.To study the passage of the Theravada Buddhism 2.To study and analyze the current condition of the parinage of the Sangha of Khie Lek Subdistrict district may Roi Et Province 3.To study the integration of intercession in the local cultural context of the Sangha of Khie Lek Sub-district district may Roi Et Province This research is a quality research. The results of the research were as follows: 1. The practice of the Theravada Buddhism was found to be one of the Sangha's activities related to the practice of Buddhist teachings. It is the order of the right to come out of the sanghadisses. It is the routine of the monks. Article 1 of the 13 observances for the purity of those who practice the rituals. The secularization of the temple is an ongoing arrangement with the aim of giving the monks the opportunity to purify their precepts. It is a continuation of the life of Buddhism. and giving Buddhists an opportunity to make merit with the monks by giving alms Maintain precepts and practice meditation district may Roi Et Province found that monks and people of the community It is regarded as an important part to be involved

in the development of the community's mind as a spiritual leader. The community must help preserve the tradition of the month Ai for newly ordained monks. have studied and learned about the tradition In addition, the burial ceremony is one of the traditions that should be preserved. and preserve

Keywords: integration, extinction, local culture

บทนำ

การปฏิบัติธรรมตามพระธรรมวินัยตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา เป็นหลักธรรมคำสอนที่เป็นไปเพื่อความหลุดพ้นจากกองทุกข์เพื่อความบริสุทธิ์ของเหล่าสัตว์ เพื่อล่วงโสกะและปริเทวะเพื่อดับทุกข์และโทมนัส เพื่อบรรลุนิพพาน เพื่อทำนิพพานให้แจ้ง โดยมีสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดา พระองค์ทรงหลุดพ้นจากกิเลสทั้งปวงโดยสิ้นเชิงด้วยวิธีปฏิบัติสมณะและวิปัสสนา การบูรณาการด้วยการนำเอาการปริวาสกรรมและวัณณธรรมท้องถิ่น ด้วยการนำเข้าร่วมกันอีกสิ่งหนึ่ง เพื่อให้สิ่งเดิมเพิ่มพูน สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เอื้อประโยชน์ต่อกัน รวมทั้งการเชื่อมโยงสิ่งหนึ่งหรือหลายสิ่งเข้าเป็นส่วนประกอบของอีกสิ่งหนึ่ง วัณณธรรมเป็นรากฐานของความมั่นคงของชาติ เป็นสิ่งที่แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ ประจำชาติ วัณณธรรมสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา โดยการเปลี่ยนแปลงทางวัณณธรรมจะเร็วหรือช้าขึ้นอยู่กับบริบททางสังคมที่เกี่ยวข้อง การที่วัณณธรรมจะเปลี่ยนแปลงไปในด้านใดย่อมขึ้นอยู่กับวัณณธรรมของสังคมนั้นๆ (พระมหาวิจิตร ธีรญาโณ, 2556: 1)

ปริวาสกรรมจัดเป็นสังฆกรรมทางพระพุทธศาสนาเพราะเป็นกระบวนการและขั้นตอนในการปฏิบัติของภิกษุที่ต้องอาบัติสังฆาทิเสส 13 ข้อ แม้ข้อใดข้อหนึ่งไม่ว่าจะปกปิดไว้หรือไม่ปกปิดไว้ก็ตามจะต้องปฏิบัติตามหลักการที่วางไว้อย่างเคร่งครัด ซึ่งเป็นกติกาเฉพาะของคณะสงฆ์ทั้งนี้เพราะอาบัติสังฆาทิเสสซึ่งได้บัญญัติสิกขาบทขึ้นเพราะมีพระภิกษุ ได้กระทำความผิดต่อทางมรรคผลนิพพาน การเข้าอยู่ปริวาสกรรมปัจจุบันเป็นการชำระศีลในส่วนที่เป็นครุกาบัติที่พอแก้ไขได้ทำความบกพร่องของศีลให้มีความสมบูรณ์ขึ้น ปริวาสกรรมของคณะสงฆ์ตำบลขี้เหล็ก อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด จะกำหนดในแรม 6 ค่ำ เดือน 1 (อ้าย) ของทุกปี โดยจัดขึ้นครั้งแรก ในปีพ.ศ.2488 เพื่อให้พระภิกษุสงฆ์ได้มีการชำระข้อวัตรปฏิบัติสำหรับการเป็นเพศบรรพชิตให้เกิดการยอมรับในหมู่สังฆมณฑล เพื่อให้เปิดโอกาสให้ประชาชนและพุทธศาสนิกชนได้มีโอกาสทำบุญ และร่วมกันปฏิบัติธรรมตามแนวทางแห่งพระพุทธศาสนา (พระมหาสม สิริปัญญา, 2539: 1-2)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา การบูรณาการปริวาสกรรมในบริบทวัณณธรรมท้องถิ่นของคณะสงฆ์ตำบลขี้เหล็ก อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด ว่าด้วยการศึกษาการเข้าปริวาสกรรมของพระพุทธศาสนา เถรวาท วิเคราะห์สภาพปัจจุบันการเข้าปริวาสกรรมของคณะสงฆ์ตำบลขี้เหล็ก และการบูรณาการปริวาสกรรม

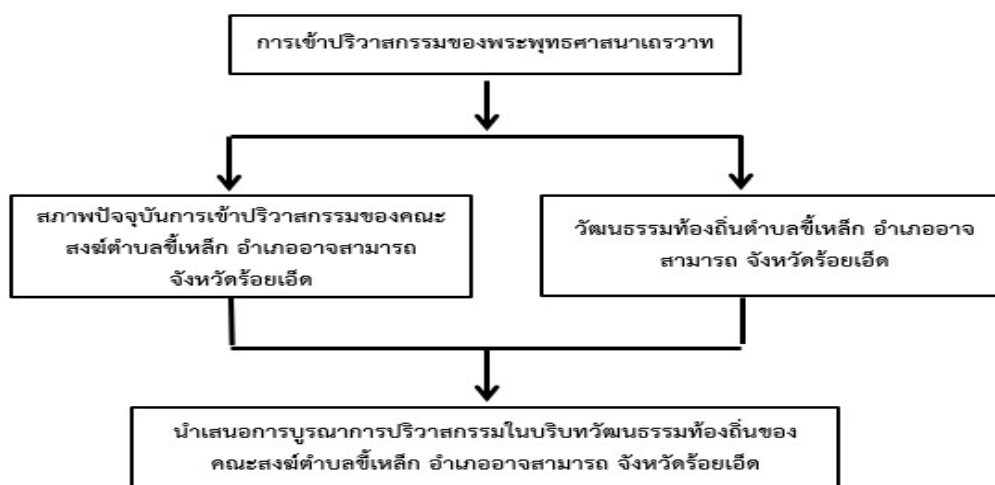
ในบริบทวัฒนธรรมท้องถิ่นของคณะสงฆ์ตำบลชี้เหล็ก แล้วนำผลการวิจัยมาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่พระพุทธศาสนาสืบต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการเข้าปริวาสกรรมของพระพุทธศาสนาเถรวาท
2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์สภาพปัจจุบันการเข้าปริวาสกรรมของคณะสงฆ์ตำบลชี้เหล็ก อำเภอบางสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด
3. เพื่อศึกษาการบูรณาการปริวาสกรรมในบริบทวัฒนธรรมท้องถิ่นของคณะสงฆ์ตำบลชี้เหล็ก อำเภอบางสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการศึกษาเรื่องการบูรณาการปริวาสกรรมในบริบทวัฒนธรรมท้องถิ่นของคณะสงฆ์ตำบลชี้เหล็ก อำเภอบางสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้ศึกษาทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จึงสามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบูรณาการปริวาสกรรมในบริบทวัฒนธรรมท้องถิ่นของคณะสงฆ์ตำบลชี้เหล็ก อำเภอบางสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยวิธีการศึกษารวบรวมข้อมูลเอกสาร (Documentary) และการศึกษาข้อมูลภาคสนาม (Field Work study) ดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยใช้เอกสารข้อมูลชั้นปฐมภูมิ (Primary Sources) จากคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาเถรวาท ทั้งภาษาบาลี และภาษาไทย ได้แก่ พระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย 2500 พระไตรปิฎกภาษาไทย และเอกสารข้อมูลชั้นทุติยภูมิ (Secondary Sources) ใช้หนังสือ เอกสารตำรา ผลงานทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ สื่ออินเทอร์เน็ต และรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการบูรณาการปรีชาธรรมในบริบทวัฒนธรรมท้องถิ่นของคณะสงฆ์ตำบลซีเหล็ก อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด

ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมายและผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ 1) กลุ่มพระสงฆ์ที่เข้าร่วม จำนวน 10 รูป 2) กลุ่มประชาชนที่เข้าร่วมจำนวน 15 คน รวมทั้งสิ้น 25 รูป/คน

ขอบเขตด้านพื้นที่

ผู้วิจัยได้กำหนดพื้นที่ศึกษา คือ ศูนย์การจัดงานปรีชาธรรมประจำปีคณะสงฆ์ตำบลซีเหล็ก วัดป่าสามัคคี ตำบลซีเหล็ก อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีการปฏิบัติการอยู่ปรีชาธรรมทุกปี

ขอบเขตด้านเวลา

ผู้วิจัยกำหนดระยะเวลาในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ เดือน สิงหาคม พ.ศ.2563 ถึงเดือน กรกฎาคม พ.ศ.2564 รวมระยะเวลา 1 ปี

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งประกอบไปด้วย

1. แบบสัมภาษณ์ (Interview) เครื่องมือการวิจัยที่ออกแบบมาเพื่อสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในพื้นที่วิจัยทั้งหมด 2 ชุด คือ กลุ่มพระสงฆ์ที่เข้าร่วมกิจกรรม ในฐานะที่มีส่วนในการการเข้าปรีชาธรรมของพระพุทธศาสนาเถรวาท และการบูรณาการปรีชาธรรมในบริบทวัฒนธรรมท้องถิ่น กลุ่มและกลุ่มประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรม ในฐานะผู้เข้าร่วมปฏิบัติธรรม และให้การสนับสนุนการเข้าปรีชาธรรมของพระพุทธศาสนาเถรวาท และการบูรณาการปรีชาธรรมในบริบทวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยทุกชุดจะมีทั้งสิ้น 3 ส่วน เพื่อที่จะได้เข้าใจและวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์ คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้สัมภาษณ์ จะประกอบไปด้วย ชื่อ นามสกุล ฉายา อายุ ตำแหน่ง ที่อยู่ เป็นต้น

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการเข้าปรีชาธรรมของพระพุทธศาสนาเถรวาท สภาพปัจจุบันการเข้าปรีชาธรรมของคณะสงฆ์ตำบลซีเหล็ก และการบูรณาการปรีชาธรรมในบริบทวัฒนธรรมท้องถิ่น

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความสำคัญของการบูรณาการปรีชาธรรมในบริบทวัฒนธรรมท้องถิ่นของคณะสงฆ์ตำบลซีเหล็ก อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงที่จะ

ส่งผลต่อการเข้าปริวาสกรรมของพระพุทธรูปศาสนาเถรวาท สภาพปัจจุบันการเข้าปริวาสกรรมของคณะสงฆ์ตำบลชี้เหล็ก และการบูรณาการปริวาสกรรมในบริบทวัฒนธรรมท้องถิ่นว่าจะเกิดเช่นไร

2. ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

2.1 กำหนดประเด็นแบบสัมภาษณ์ โดยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย และสัมพันธ์กับการศึกษาข้อมูลเอกสารจากแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นฐานข้อมูลในการกำหนดตัวแปรของงานวิจัย และประเด็นเนื้อหาในการแบบสัมภาษณ์

2.2 การจัดทำร่างเครื่องมือวิจัย โดยการจัดทำร่างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ให้สอดคล้องกับประเด็นเนื้อหาที่เหมาะสม

2.3 ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย โดยการนำร่างเครื่องมือวิจัยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาความสอดคล้องตรงของเนื้อหา ความเหมาะสมของเนื้อหา และให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสัมภาษณ์ ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือจำนวน 3 ท่าน

2.4 แก้ไขเครื่องมือวิจัย โดยหลังจากผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจร่างเครื่องมือวิจัยแล้วผู้วิจัยได้ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาแก้ไข/ปรับแก้ ให้สมบูรณ์ สำหรับการนำไปใช้จริง โดยมีผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำหนังสือจากบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาพระพุทธศาสนา วิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงกลุ่มพระสงฆ์ที่เข้าร่วมกิจกรรม กลุ่มประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรม เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ในการสัมภาษณ์

2. สร้างความสัมพันธ์กับผู้ให้ข้อมูลหลัก และกลุ่มเป้าหมาย พบปะพูดคุยเพื่อสร้างความคุ้นเคย แจ้งวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. กำหนดนัดวันเวลาที่ จะดำเนินการสัมภาษณ์ที่แน่นอน เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้เตรียมตัวและเตรียมเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์กับกลุ่มเป้าหมาย ที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักและบุคคลอื่นๆ โดยใช้วิธีการบันทึกเทป จดบันทึก และการสนทนา กับกลุ่มเป้าหมาย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์โดยใช้การแปลความ การตีความ และนำเสนอข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) เพื่ออธิบายการอยู่ปริวาสกรรม กับ การบูรณาการปริวาสกรรมในบริบทวัฒนธรรมท้องถิ่นของคณะสงฆ์ตำบลชี้เหล็ก อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด 3 ประเด็นดังนี้ 1) การเข้าปริวาสกรรมของพระพุทธรูปศาสนาเถรวาท 2) สภาพปัจจุบันการเข้าปริวาสกรรมของคณะสงฆ์ตำบลชี้เหล็ก อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด 3) การบูรณาการปริวาสกรรมในบริบทวัฒนธรรมท้องถิ่นของคณะสงฆ์ตำบลชี้เหล็ก อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด ดังนี้

1) นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาถอดเสียงและบันทึกเป็นข้อความ

2) นำข้อความจากการสัมภาษณ์และการจดบันทึกมาจำแนกเป็นประเด็นและเรียบเรียงเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

3) วิเคราะห์คำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context)

4) สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอต่อไป

ผลการวิจัย

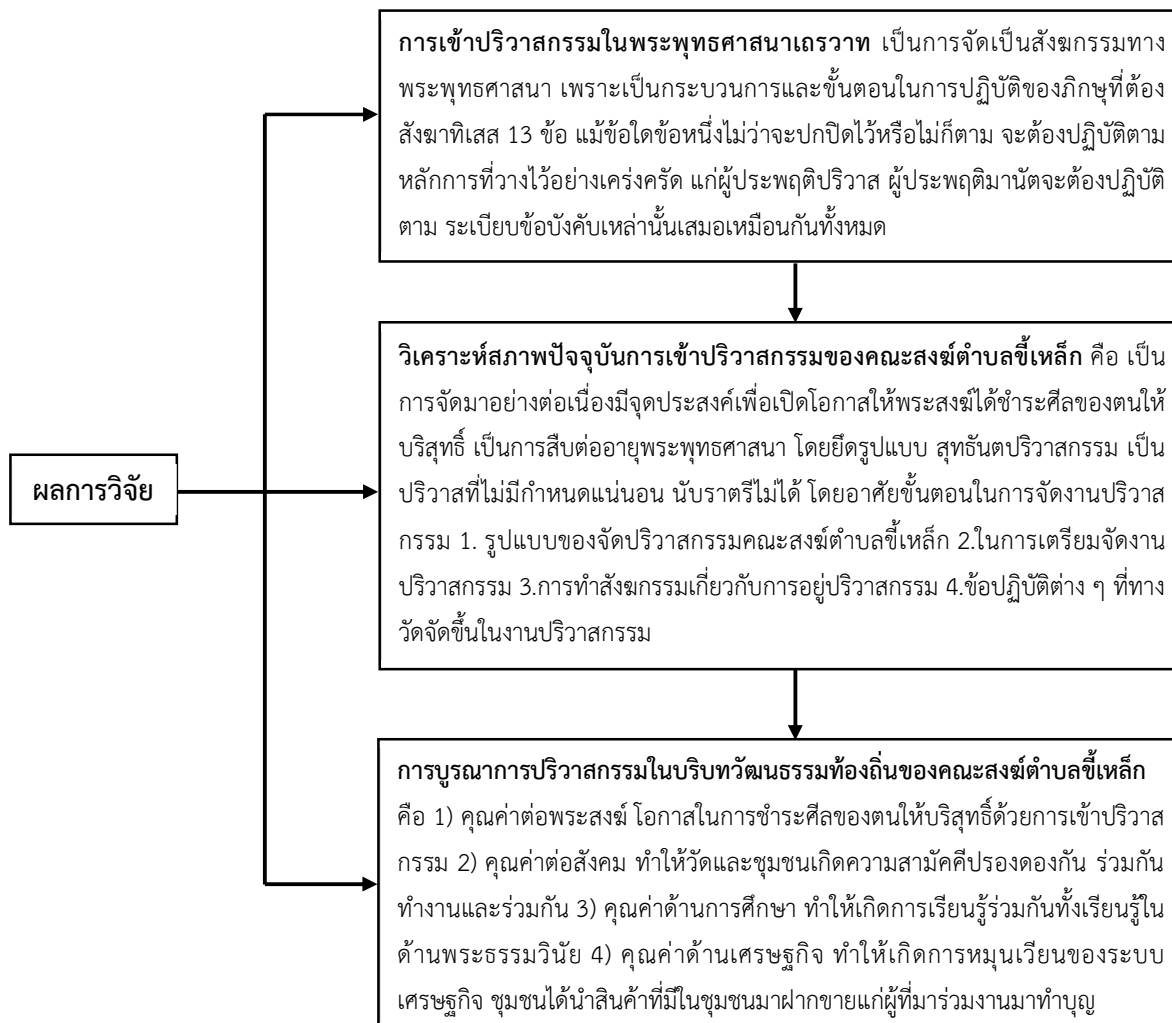
การวิจัยเรื่อง การบูรณาการปรีชาสกรรมในบริบทวัฒนธรรมท้องถิ่นของคณะสงฆ์ตำบลชีเหล็ก อำเภอบางบาล จังหวัดร้อยเอ็ด มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 “เพื่อศึกษาการเข้าปรีชาสกรรมของพระพุทธรูปศาสนาเถรวาท” ผลการวิจัยพบว่า การเข้าปรีชาสกรรมในพระพุทธรูปศาสนาเถรวาท เป็นการจัดเป็นสังฆกรรมทางพระพุทธรูปศาสนา เพราะเป็นกระบวนการและขั้นตอนในการปฏิบัติของภิกษุที่ต้องสังฆาภิเสก 13 ข้อ แม้ข้อใดข้อหนึ่งไม่ว่าจะปกปิดไว้หรือไม่ก็ตาม จะต้องปฏิบัติตามหลักการที่วางไว้อย่างเคร่งครัด ซึ่งเป็นกฎกติกาเฉพาะปรีชาสกรรมเป็นกิจของสงฆ์อย่างหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการประพฤติปฏิบัติฐานวิธี คือ ระเบียบแห่งการออกจากอาบัติสังฆาภิเสก และมีหลายแบบตามชนิดที่ต่อนั้นให้ได้ศึกษาและนำไปประพฤติให้ถูกต้องเป็นกิจวัตรของภิกษุ ข้อ 1 ในบรรดาวัตร 13 ข้อ เพื่อความบริสุทธิ์ของผู้ประพฤติวัตร เพื่อความเจริญในการรักษาศีล สร้างสมาธิอบรมปัญญา มีที่มาในปรีชาสิกขันธ์กะ แห่งพระวินัยเป็นแม่บท มีกฎระเบียบของพระปรีชาสิกขาและของพระมานัตจาริกะโดยตรง แก่ผู้ประพฤติปรีชาส ผู้ประพฤติมานัตจะต้องปฏิบัติตาม ระเบียบข้อบังคับเหล่านั้นเสมอเหมือนกันทั้งหมด คือ 1. ปรีชาสกรรมในพระพุทธรูปศาสนา ใช้กระทำสำหรับคน 2 จำพวก จำพวกที่ 1 ได้แก่พระภิกษุที่ต้องสังฆาภิเสก เพื่อการออกจากอาบัติสังฆาภิเสก ซึ่งเป็นอาบัตินหนักดังกล่าว จำพวกที่ 2 ได้แก่คฤหัสถ์ที่เคยบวชหรือนับถือศาสนาอื่นมาก่อน 2. พระภิกษุผู้ต้องอาบัติสังฆาภิเสก สามารถที่จะแก้ไขเยียวยาให้พ้นจากอาบัติสังฆาภิเสกได้ด้วยวิธีการทางปรีชาสกรรม เมื่อดำเนินการตามกระบวนการเสร็จสิ้นแล้ว ทำให้ภิกษุรูปนั้น มีจิตใจปลอดโปร่ง แจ่มใส และคืนเป็นปกติภาพเหมือนภิกษุทั่วไป ปราศจากความวิตก กังวล ซึ่งจัดว่าเป็นคุณค่าเชิงปรีชาสกรรม 3. ในการจัดกิจกรรมและพิธีการมีภารกิจหลายส่วนที่จะต้องจัดหาและจัดทำ เช่น เรื่องพระสงฆ์ เรื่องสถานที่ที่จะจัดทำปรีชาสกรรม และเรื่องการอุปถัมภ์ ตลอดจนงบประมาณค่าใช้จ่ายต่างๆ เป็นต้น

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 “เพื่อวิเคราะห์สภาพปัจจุบันการเข้าปรีชาสกรรมของคณะสงฆ์ตำบลชีเหล็ก อำเภอบางบาล จังหวัดร้อยเอ็ด” ผลการวิจัยพบว่า มีศูนย์จัดปรีชาสกรรมในการจัดปรีชาสกรรมของวัดนั้น เป็นการจัดมาอย่างต่อเนื่องมีจุดประสงค์เพื่อเปิดโอกาสให้พระสงฆ์ได้ชำระศีลของตนให้บริสุทธิ์ เป็นการสืบต่ออายุพระพุทธศาสนา และเปิดโอกาสให้ชาวพุทธได้ร่วมทำบุญกับพระสงฆ์ด้วยการให้ทาน รักษาศีล และเจริญภาวนา สิ่งที่น่าสนใจอีกอย่างยังมีส่วนที่เอื้อประโยชน์ให้แก่ญาติโยมผู้สนใจในการ

ปฏิบัติ ได้เข้าร่วมกับพระภิกษุสงฆ์พร้อมกันนั้นยังเป็นโอกาสได้ทำบุญกับพระสงฆ์จำนวนมาก ๆ ในคราวเดียวกันด้วยตลอดระยะเวลาที่ทางศูนย์จัดปฐกฐกรรม โดยยึดรูปแบบในการจัดปฐกฐกรรมตามแบบพระพุทธศาสนาเถรวาท คือ สุธัมมปฐกฐกรรม เป็นปฐกฐที่ไม่มีกำหนดแน่นอน นับราตรีไม่ได้ ในปัจจุบันนี้นิยมจัดแต่สุธัมมปฐกฐ ทั้งนี้ก็เพราะเป็นปฐกฐที่จัดว่าอยู่ในดุลยพินิจของสงฆ์อยู่ในอำนาจของสงฆ์ คือ ให้สงฆ์เป็นใหญ่ โดยอาศัยขั้นตอนในการจัดงานปฐกฐกรรม 1. รูปแบบของจัดปฐกฐกรรมคณะสงฆ์ตำบลชี้หลัก 2. ในการเตรียมจัดงานปฐกฐกรรม 3. การทำสังฆกรรมเกี่ยวกับการอยู่ปฐกฐกรรม 4. ข้อปฏิบัติต่าง ๆ ที่ทางวัดจัดขึ้นในงานปฐกฐกรรม

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 “เพื่อการบูรณาการปฐกฐกรรมในบริบทวัฒนธรรมท้องถิ่นของคณะสงฆ์ตำบลชี้หลัก อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด” ผลการวิจัยพบว่า การบูรณาการปฐกฐกรรมในบริบทวัฒนธรรมท้องถิ่นของคณะสงฆ์ตำบลชี้หลัก อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด ส่งผลต่อคุณค่าวิถีชีวิต คือ 1) คุณค่าต่อพระสงฆ์การเข้าปฐกฐกรรมมีคุณค่าต่อพระสงฆ์ผู้ต้องอาบัติหนักคืออาบัติสังฆาทิเสส ที่จะได้โอกาสในการชำระศีลของตนให้บริสุทธิ์ด้วยการเข้าปฐกฐกรรม 2) คุณค่าต่อสังคม การจัดเข้าปฐกฐกรรมของวัดหรือสำนักที่จัดงานแต่ละครั้งต้องใช้ทุนทรัพย์มาก ทั้งทุนที่เป็นเงินหรือปัจจัยต่างๆ และทุนที่เป็นบุคลากรทั้งฝ่ายบรรพชิตและคฤหัสถ์ที่จะต้องร่วมแรงร่วมใจกันจัดงานเพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ทำให้วัดและชุมชนเกิดความสามัคคีปรองดองกัน ร่วมกันทำงานและร่วมกันแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น 3) คุณค่าด้านการศึกษา การจัดงานเข้าปฐกฐกรรมทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันทั้งเรียนรู้ในด้านพระธรรมวินัยและเรียนรู้ในเรื่องของขบวนการจัดงาน การทำงานร่วมกันระหว่างวัดและชุมชน 4) คุณค่าด้านเศรษฐกิจ การจัดงานเข้าปฐกฐกรรมทำให้เกิดการหมุนเวียนของระบบเศรษฐกิจ ในงานเข้าปฐกฐกรรมแต่ละแห่งมี การมาตั้งร้านจำหน่ายสินค้าที่จำเป็นเช่นร้านขายเครื่องอุปโภคบริโภคของพระสงฆ์ ร้านขายสินค้าเบ็ดเตล็ด ตลอดถึงชุมชนได้นำสินค้าที่มีในชุมชนมาฝากขายแก่ผู้ที่มาร่วมงาน มาทำบุญแต่ละวันด้วย

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบูรณาการปรีวาสกรรมในบริบทวัฒนธรรมท้องถิ่นของคณะสงฆ์ตำบลชี้เหล็ก อำเภอบางบาล จังหวัดร้อยเอ็ด” ประเด็นที่นำมาอภิปรายผลดังนี้

ประเด็นที่ 1 การเข้าปรีวาสกรรมของพระพุทธศาสนาเถรวาท คือ การเข้าปรีวาสกรรมในพระพุทธศาสนาเถรวาท เป็นกิจของสงฆ์อย่างหนึ่งเกี่ยวกับการประพตปิรวาสฐานวิธี่ คือ ระเบียบแห่งการออกจากอาบัติสังฆาติเสส และมีหลายแบบตามชนิดที่ต้องนั้นให้ได้ศึกษาและนำไปประพตให้ถูกต้องเป็นกิจวัตรของภิกษุ ข้อ 1 ในบรรดาวัตร 13 ข้อ เพื่อความบริสุทธิ์ของผู้ประพตปิรวาส เพื่อความเจริญในการรักษาศีลสร้างสมาธิ อบรมปัญญา มีที่มาในปรีวาสสิกขันทะกั แห่งพระวินัยเป็นแม่บท มีกฎระเบียบของพระปรีวาสิกะและของพระมานต์จาริกะโดยตรง แก่ผู้ประพตปิรวาส ผู้ประพติมานต์จะต้องปฏิบัติตาม ระเบียบข้อบังคับเหล่านั้นเสมอเหมือนกันทั้งหมด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระครูวิโรตศาสนโสภณ (2553)** วิจัยเรื่อง ศึกษาการเข้ากรรมในล้านนา พบว่า การเข้ากรรม หรือการอยู่กรรมเป็นการขัดเกลาชำระจิตใจให้สะอาดด้วยวิธีการ

อย่างใดอย่างหนึ่ง และเป็นการสำรวมจิตใจของผู้ปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ตลอดถึงการบรรเทาความห้วงหาอาลัย ยึดติดในอาภิสทั้งปวง โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ ปรีวาสกรรม นิโรธกรรม และธุดงค์กรรม การเข้ากรรม ในล้านนา มีความสำคัญหลายประการ เช่น มีความสำคัญในฐานะเป็นเนติธรรม เป็นสธรรม ความสำคัญในฐานะเป็นส่วนแห่งพิธีกรรม ในฐานะเป็นการสวดแทรกข้อคิด ปรัชญาชีวิต ในฐานะเป็นคุณค่าแห่งการดำเนินชีวิต ในฐานะเครื่องมือควบคุมสังคม การเข้ากรรมในล้านนา ส่งผลต่อคุณค่าในด้านจิตใจ ด้านสังคม ด้านการพัฒนาสาธารณประโยชน์ และด้านประเพณี การเข้ากรรมในล้านนา มี 5 รูปแบบ คือ ปรีวาสกรรม นิโรธกรรม โสสานกรรม รุกขมูลกรรม และยถาสถิตกัมมกรรม ส่วนภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ปรากฏในการเข้ากรรมในล้านนา นั้น คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ปรากฏในด้านประเพณีพิธีกรรม ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านการศึกษา และด้านวัฒนธรรม และปรากฏในคัมภีร์อานิสงส์ล้านนา วรรณกรรมคัมภีร์อานิสงส์ในฐานะเป็นวรรณกรรมคำสอน

ประเด็นที่ 2 สภาพปัจจุบันการเข้าปรีวาสกรรมของคณะสงฆ์ตำบลชี้เหล็ก คือ มีส่วนที่เอื้อประโยชน์ให้แก่ญาติโยมผู้สนใจในการปฏิบัติ ได้เข้ามาร่วมกับพระภิกษุสงฆ์พร้อมกันนั้นยังเป็นโอกาสได้ทำบุญกับพระสงฆ์จำนวนมากๆ ในคราวเดียวกันด้วยตลอดระยะเวลาที่ทางศูนย์จัดปรีวาสกรรม โดยยึดรูปแบบในการจัดปรีวาสกรรมตามแบบพระพุทธศาสนาเถรวาท คือ สุทนต์ปรีวาสกรรม ทั้งนี้ก็เพราะเป็นปรีวาสที่จัดว่าอยู่ในดุลยพินิจของสงฆ์อยู่ในอำนาจของสงฆ์ คือให้สงฆ์เป็นใหญ่ โดยอาศัยขั้นตอนในการจัดงานปรีวาสกรรม 1. ในการเตรียมจัดงานปรีวาสกรรม 2. การทำสังฆกรรมเกี่ยวกับการอยู่ปรีวาสกรรม 3. ข้อปฏิบัติและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางวัดจัดขึ้นในงานปรีวาสกรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระภาณุพงศ์ อนุตโตโร (2556)** วิจัยเรื่อง ศึกษาการอยู่ปรีวาสกรรมในพระพุทธศาสนาเถรวาท กรณีศึกษาสระพังทอง จังหวัดนครพนม พบว่า การอยู่ปรีวาสกรรมเป็นการอนุรักษ์ประเพณีฮีตสิบสอง (เดือนอ้าย) ได้เป็นอย่างดี ซึ่งเห็นได้ว่าการปรีวาสกรรมจึงเป็นส่วนหนึ่งของประเพณีฮีตสิบสองคลองสิบสี่โบราณที่ชาวอีสานยังมีการอนุรักษ์ให้เห็นอยู่ในปัจจุบัน ความสัมพันธ์ของการอยู่ปรีวาสกรรมกับวิถีชีวิตของชาวบ้านการอยู่ปรีวาสกรรม ซึ่งจัดเป็นบุญประเพณีในทุกๆ ปีของวัดสระพังทอง ตำบลหนองย่างขึ้น จังหวัดนครพนม ด้านวัฒนธรรม บุญอยู่ปรีวาสกรรม นับว่าเป็นหนึ่งในประเพณีสิบสองเดือน ของชาวอีสานที่ชาวบ้านหนองย่างขึ้น ให้ความสำคัญเสมอมา สืบต่ออายุพระพุทธศาสนา ด้านสังคม ประเพณีบุญอยู่ปรีวาสกรรม ทำให้ประชาชนในเขตวัดสระพังทอง ได้สร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในหมู่คณะการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้านการศึกษา ทำให้เกิดการเรียนรู้ในการอยู่ปรีวาสกรรม คนรุ่นใหม่สืบทอดประเพณีต่อไป ด้านเศรษฐกิจ พ่อค้าแม่ขายมากมาย ก็จะทำให้เศรษฐกิจในหมู่บ้านที่จัดปรีวาสกรรมดีขึ้น การค้าขายในชุมชนมีปริมาณมากเพื่อกระจายรายได้สู่ชุมชน หมู่บ้าน ในการจัดงานมีการใช้จ่าย ได้จากศรัทธาญาติโยมที่มาทำบุญ

ประเด็นที่ 3 การบูรณาการปรีวาสกรรมในบริบทวัฒนธรรมท้องถิ่นของคณะสงฆ์ตำบลชี้เหล็ก อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด คือ การบูรณาการปรีวาสกรรมในบริบทวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยภาพรวมแล้ว อาศัยความเชื่อมโยงในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้ คือ 1. ด้านการมีส่วนร่วม คือ พระภิกษุสงฆ์ถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาจิตใจของชุมชนในฐานะผู้นำทางด้านจิตวิญญาณ ที่จะคอยผลักดันให้ชุมชน

เข้ามามีส่วนร่วม เพราะกิจกรรมจะเป็นสิ่งที่จะหล่อล่อมความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชุมชนได้ ชุมชนเองก็ได้เข้าไปร่วมปฏิบัติธรรมเพื่อฝึกจิตพัฒนาจิตใจโดยจะเห็นได้จากชุมชนตำบลขี้เหล็กเป็นชุมชนที่มีความสุข เพราะตลอดระยะเวลาชุมชนได้ร่วมกันจัดงานปฐกฐกรรม ในการทำบุญ ตักบาตร รักษาศีล และรับฟังพระธรรมเทศนา 2.ด้านการสร้างองค์ความรู้ คือ พระภิกษุสงฆ์ได้มีโอกาสได้ศึกษาและนำไปประพฤติให้ถูกต้องตามกัจจัตถ์ของภิกษุ ข้อ 1 ในบรรดาวัตร 10 ข้อ เพื่อความบริสุทธิ์ของผู้ประพฤติวัตร เพื่อความเจริญในการรักษาศีล สร้าง สมาธิ อบรมปัญญา แห่งพระวินัย เป็นไปเพื่อความดับทุกข์ และ เพื่อเป็นการเรียนรู้มุ่งจะยังให้บรรลุ มรรค ผล พระนิพพาน ต่อไปในอนาคตกาลได้ กลุ่มผู้นำและสมาชิกในชุมชนได้มีโอกาสได้ทำงานร่วมกันร่วม การแก้ไขปัญหา ผ่านผู้เข้าร่วมกิจกรรมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การรับฟัง และด้วยการทำงานของภาคี เครือข่ายทุกหน่วยงาน อาศัยประสบการณ์จากการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมงานปฐกฐกรรมสู่การพัฒนาชุมชน อย่างยั่งยืน 3.ด้านความเชื่อ คือ การเข้ากรรมของพระสงฆ์ก็เปรียบได้กับการอยู่กรรมของแม่ลูกอ่อน หรือหญิง ที่พึ่งจะคลอดลูกใหม่ที่จะต้องอยู่กรรม เพื่อทรมานร่างกายให้หายจากกรรมหรือพ้นจาก อาบัติที่ได้กระทำ และ เป็นการชำระจิตใจให้หายจากความมัวหมองด้วย ประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรม เห็นว่ามีความเชื่อกันว่าเมื่อ ทำบุญกับพระที่ทำพิธีนี้จะทำให้ได้อานิสงส์มาก ญาติโยมจึงคิดทำบุญเข้ากรรมขึ้น คือคฤหัสถ์ผู้ใดได้ทำบุญแด่ พระภิกษุสงฆ์ในบุญเข้ากรรม ถือว่าได้กุศลหรืออานิสงส์แรงมาก 4.ด้านปลูกจิตสำนึก คือ เป็นแรงผลักดันจาก บุคลากรทุกภาคส่วน ช่วยแรงกระตุ้นในการจัดงานที่เกิดจากความต้องการของชุมชน ทำให้มีการจัดงาน ปฐกฐกรรมได้อย่างต่อเนื่องทุกปีจนกลายเป็นประเพณีในชุมชนตำบลขี้เหล็กขึ้นมาจนถึงปัจจุบันส่งผลถึงการ หวงแหวนวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามนี้ กล่าวคือเป็นสิ่งที่สังคมสร้างขึ้นเป็นมรดกคนรุ่นหลังจะต้องรับไว้และ ปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป รวมทั้งมีการเผยแพร่แก่คนในสังคมอื่น ๆ ด้วย โดยเฉพาะพื้นฐานทางจริยธรรม คุณธรรม และค่านิยม 5.ด้านสืบสานภูมิปัญญา คือ ชุมชนจะต้องช่วยกันอนุรักษ์ประเพณีเดือนอ้ายหรือบุญอยู่ กรรมไว้ให้กับพระสงฆ์ที่บวชใหม่ได้ศึกษาเรียนรู้ในเรื่องเกี่ยวประเพณีทั้งสิบสองเดือน เพื่อให้คนในชุมชนได้มี ปฏิสัมพันธ์ต่อกันสร้างความสมัครสมานสามัคคี และหล่อหลอมให้เป็นคนรู้จักสัมมาคารวะ เคารพผู้อาวุโสใน ชุมชน และเป็นการสืบทอดศิลปขนบธรรมเนียมประเพณี ต่างให้สังคมเกิดความเป็นสุข นั่นคือจุดประสงค์ที่ ยิ่งใหญ่ของประเพณีพิธีกรรมของชาวอีสาน อีกทั้งงานปฐกฐกรรมเป็นประเพณีหนึ่งที่ควรแก่การอนุรักษ์และ จัดต่อเนื่องเป็นการอนุรักษ์และสืบสานรักษาไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระเพชรพร โชติวโร (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ศึกษากระบวนการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น:กรณีศึกษาวัดร่องเม้ง จังหวัดเชียงใหม่” ผลการวิจัยพบว่า การอนุรักษ์โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้น มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นการสงวนรักษา และบูรณะผลิตผลทางด้านวัฒนธรรม ที่สะท้อนให้เห็นแนวคิด อุดมการณ์ และ ความเชื่อทางศาสนา สถานที่ที่รวบรวมโบราณศิลปวัตถุและภูมิปัญญาท้องถิ่นคือ วัด โดยมีพระสงฆ์เป็นผู้ทำ หน้าที่ในการอนุรักษ์และสืบทอดโดยนัยนี้ พิพิธภัณฑวัดร่องเม้งแห่งนี้ได้สร้างคุณประโยชน์อย่างมากมาต่อ สังคม โดยใช้เป็นแหล่งเรียนรู้และอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม และสถานที่ ศึกษาข้อคิดและหลักในการดำเนินชีวิตจากหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา การก่อตั้งพิพิธภัณฑวัดร่องเม้ง

ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจของคนในชุมชนที่มีสถานที่เก็บวัตถุโบราณที่ได้รับสืบทอดมาจากบรรพบุรุษ เป็นสถานที่ให้ความรู้ทางด้านประวัติศาสตร์ชุมชนเป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

จากการที่ได้ศึกษาวิจัย การบูรณาการปรีชาสภรณ์ในบริบทวัฒนธรรมท้องถิ่นของคณะสงฆ์ตำบล ชี้เหล็ก อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะในแง่ของการนำไปปฏิบัติ และเพื่อศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปปฏิบัติ

จากผลการวิจัยการบูรณาการปรีชาสภรณ์ในบริบทวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยภาพรวมแล้ว อาศัยความเชื่อมโยงในด้านต่าง ๆ ชุมชนเองก็ได้เข้าไปร่วมปฏิบัติธรรมเพื่อฝึกจิตพัฒนาจิตใจโดยจะเห็นได้จากชุมชนตำบลชี้เหล็กเป็นชุมชนที่มีความสุขเพราะตลอดระยะเวลาชุมชนได้ร่วมกันจัดงานปรีชาสภรณ์ ในการทำบุญ ตักบาตร รักษาศีล และรับฟังพระธรรมเทศนา เป็นแรงผลักดันจากบุคลากรทุกภาคส่วน ช่วยแรงกระตุ้นในการจัดงานที่เกิดจากความต้องการของชุมชน ทำให้มีการจัดงานปรีชาสภรณ์ได้อย่างต่อเนื่องทุกปีจนกลายเป็นประเพณีในชุมชนตำบลชี้เหล็กขึ้นมาจนถึงปัจจุบันส่งผลถึงการวางแผนวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม จึงได้ขอเสนอแนะสำหรับการนำไปปฏิบัติ ดังนี้

1.1 ควรสร้างเสริมให้เยาวชนได้เรียนรู้การจัดปรีชาสภรณ์ตามพระพุทธศาสนาเถรวาท และบริบทวัฒนธรรมท้องถิ่น สู่การสืบทอดทั้งทางตรงและทางอ้อม

1.2 ควรสร้างเสริมการสร้างเครือข่ายให้กับคณะสงฆ์ทั้งระดับตำบล ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด กับเยาวชนและชุมชนให้เข้าใจในวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยต่อไป

จากผลการวิจัยการเข้าปรีชาสภรณ์ในพระพุทธศาสนาเถรวาท เป็นกิจของสงฆ์อย่างหนึ่งที่เกี่ยวข้องการประพฤติคุณงามความดี คือ ระเบียบแห่งการออกจากอาบัติสังฆาทิเสส และมีหลายแบบตามชนิดที่ต้อนั้นให้ ได้ศึกษาและนำไปประพฤติให้ถูกต้องเป็นกิจวัตรของภิกษุ เพื่อความเจริญในการรักษาศีล สร้างสมาธิ อบรมปัญญา ก็เกิดความบริสุทธิ์ตามพระธรรมวินัย ทำให้ผู้ประพฤติปฏิบัติเกิดความสุขแก่ตนและโลก หมู่คณะตลอดจนสังคมรอบด้านก็จะได้ประโยชน์อย่างมหาศาล จะยังให้บรรลุ มรรค ผล พระนิพพาน ต่อไปในอนาคตกาลได้ จึงได้ขอเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยต่อไป ดังนี้

- 1) การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลคุณค่าชีวิตของการอยู่ปรีชาสภรณ์ในพระพุทธศาสนาเถรวาท
- 2) ศึกษาการอยู่ปรีชาสภรณ์ที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนท้องถิ่น
- 3) ศึกษาปรีชาสภรณ์ที่มีผลต่อการเจริญสติและพัฒนาสมาธิ

เอกสารอ้างอิง

- พระครูสมุห์โพธิ์ จนฺทสโร. (2551). **หนังสือธรรมภาคปฏิบัติ ปรีวาสกรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ บริษัทหรรรมิก.
- พระครูสังฆรักษ์ชินวรัตน์ อาภากร. (2544). **คู่มือปรีวาสกรรม ฉบับสูตรสำเร็จ**. กรุงเทพมหานคร: เจริญวิทย์ การพิมพ์.
- สุชีพ ปุญญานุภาพ. (2512). **พระพุทธศาสนากับวัฒนธรรม**. พิมพ์ที่ระลึกงานฌาปนกิจศพ นายประจวบ สุวรรณรัตน์. กรุงเทพมหานคร: มหามกุฏราชวิทยาลัย.
- พระครูนิมิตธรรมโชติ (เหิน พันสนธิ). (2559). **ศึกษาการจัดปรีวาสกรรมของวัดผานกเค้า ตำบลผานกเค้า อำเภอกุระติง จังหวัดเลย**. ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระครูวิธานโสภณ (สุรินทร์ วิสุทฺธจิตโต). (2553). **ศึกษาการเข้ากรรมในล้านนา**. ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระภานุพงศ์ อนุตโร (โคตรศรีกุล). (2556). **ศึกษาการอยู่ปรีวาสกรรมในพระพุทธศาสนาเถวาท กรณีวัดสระพังทอง จังหวัดนครพนม**. ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาวิจิตร ธีรญาโณ. (2556). **การศึกษาการเข้าอยู่ปรีวาสกรรมของพระสงฆ์ไทยในปัจจุบัน**. ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.